

УДК 378.014

Т.М. Головка, д-р техн. наук, проф. (ДБТУ, Харків)

СИСТЕМА ІНТЕГРАЦІЇ ОСВІТИ ТА УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ НАУКИ

Інтеграція освіти та науки дозволяє підвищити рівень підготовки кадрів для науки з урахуванням тенденцій та перспектив розвитку ринку праці, забезпечити зростання ефективності досліджень та розробок, якості освітньо-професійних програм вищої освіти, а також сприяє закріпленню у науці та освіті молодих фахівців.

Системоутворюючим фактором інтеграції стає взаємоприсотування цілей суб'єктів інтеграції. Так з'являється комплекс індивідуальних цілей, досягнення яких переслідує окремо кожен суб'єкт, але це вигідно всьому науково-освітньому кластеру. Поставлені цілі посилюють зв'язки суб'єктів, насамперед, опосередковані співробітниками, здобувачами вищої освіти, аспірантами, докторантами та сприяє підвищенню рівня цілісності інтегративної структури, роблять результати наукових досліджень швидко затребуваними, природно забезпечуючи трансферт науки в освітній процес та практику. Отримані доходи суб'єктів кластера можуть бути одним із джерел фінансування фундаментальної науки, способом інвестування коштів, отриманих у вигляді плати за навчання, у наукові дослідження ЗВО. Таким чином, наука та освіта підтримують конкурентоспроможність промисловості, а бізнес є одним із джерел подальшого фінансування освіти та науки.

Навчально-методичне спрямування передбачає проектування, розробку та впровадження якісно нових конкурентоспроможних на світовому рівні освітніх програм від прикладного бакалаврату до докторантури (основний акцент на магістерські, аспірантські та докторантські програми), заснованих на інтеграції освітньої, наукової, виробничої та підприємницької діяльності.

Інтелектуалізація виробництва визначила, своєю чергою, активний розвиток освіти як сфери відтворення наукового потенціалу та продуктивних сил загалом. Освіта в умовах індустріального суспільства збільшує продуктивність праці та робить результати праці цінними як з точки зору якості останнього, так і важливості його для суспільного розвитку загалом.

Крім того, рівень освіти в суспільстві збільшує кількість та швидкість здійснення наукових відкриттів, а також швидкість їх поширення у виробничій сфері.

Процес інтеграції захоплює та перетворює всі рівні освіти, систему та інфраструктуру науки та виробництва. В даний час наукова політика напряму полягає у створенні резерву фундаментальних наукових ідей та підготовці відповідних фахівців для розробки нових технологій; зниженню фінансового ризику науково-технічних проєктів; здійсненні посередництва при організації взаємодії академічної та прикладної науки.

Вивчення тенденцій змісту інтеграції, відображених у нормативно-правових документах, наукових дослідженнях свідчить про посилення фундаментальної та прикладної складової і в освіті, і в наукових дослідженнях. Міждисциплінарний характер освітніх програм з менш вузькою спеціалізацією навчальних планів та з більш відкритою та мобільною системою освіти для студентів та викладачів надає змогу отримати фахівця широкого спектру. Пріоритетним завданням інтеграції освіти та університетської науки є розробка та реалізація освітніх програм у стратегії позиціонування університетів на міжнародних освітніх та науково-інноваційних ринках, насамперед, у регіонах стратегічних пріоритетів країни.

Кадровий напрямок інтеграції передбачає залучення до освітньої діяльності працівників науки, виробництва, бізнесу, органів влади. І навпаки, підвищення кваліфікації викладачів ЗВО з комплексу питань, пов'язаних з підготовкою та реалізацією інноваційних освітньо-професійних та науково-освітніх програм, вивчення міжнародного досвіду, використання сучасної міжнародної термінології з предмету, вивчення досвіду практичного застосування новітніх технологій, активну підготовку іноземними мовами у сфері професійного спілкування. Ідеалом інтеграції науки і освіти є залучення до процесу викладання співробітників, які працюють у науці, добре обізнаних про сучасні наукові досягнення і володіють мистецтвом викладання студентам сформованого на цій основі навчального матеріалу.

Таким чином, в умовах інноваційної орієнтованості роль інтеграції університетської науки та освіти безперечно зросла, що дозволить покращити якість вищої освіти та підготувати фахівців широкого спектру. Проведення інтеграції дисциплін з дослідницькою діяльністю сприятиме розвитку компетентностей у студентів, розвиватиме навички наукових досліджень, навичкам роботи в команді та постійному самовдосконаленню.